Frihet för personer med funktionsnedsättning

RAPPORT FRÅN LIBERALERNA I REGION STOCKHOLM

Ett tillgängligt samhälle

Alla människor är olika, och alla har rätt att vara delaktiga i samhället på lika villkor. En liberal funktionshinderpolitik handlar om att riva hinder, så att alla ska kunna forma sitt eget liv. Utgångspunkten i vår politik är den enskilda människans frihet. Vi ser FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som Sverige ratificerade 2008 som en nödvändig plattform som syftar till att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att ta del av de mänskliga rättigheterna.

När tillgänglighet och användbarhet finns med från början behöver en funktionsnedsättning inte vara ett hinder. Tillgänglighet är en nyckelfråga för att alla ska ha lika möjligheter att forma sina egna liv. Alla ska ha full tillgång till offentliga platser, vallokaler och kollektivtrafik liksom till affärer, banker, med mera. Liberalerna har i många år arbetat för att bristande tillgänglighet är diskriminering, och detta blev verklighet genom en ny lag 2015. Liberalerna verkar nu för att konsekvensanalyser som inkluderar funktionshinderperspektiv alltid genomförs när regionen fattar beslut i regionens nämnder och förvaltningar.

Att ha ett jobb eller en sysselsättning är viktigt för möjligheten att leva ett gott liv. Det finns idag flertalet stöd för att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få jobb, men de fungerar inte alltid. En del behöver bara stöd med att hitta ett arbete som passar, andra har svårt även med omfattande insatser att kunna arbeta. Men aktivitet och gemenskap är alltid bättre än passivitet och utanförskap. Ett inkluderande arbetsliv är viktigt för att fler ska få möjlighet till egen försörjning och den personliga utveckling som ett arbete kan bidra till. Det synsättet vill vi ska genomsyra även Region Stockholm som en av landets största arbetsgivare.

Rätten till personlig assistans för människor med funktionsnedsättning är en avgörande frihetsreform som gjort enorm skillnad för många människor. Men tyvärr har den personliga assistansen försämrats under senare år. Vi menar att Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS återupprättas så att assistansanvändare och deras anhöriga kan lita på att stödet finns och att de får friheten tillbaka. Att säkra den personliga assistansen är en nationell fråga, och från Liberalerna i Region Stockholm driver vi på eftersom vi vet hur viktigt det är för invånarnas möjlighet till självständiga liv och till hälsa.

En annan förutsättning för ett jämlikt samhälle är att all samhällsinformation finns lättillgänglig både analogt och digitalt. Detta kan uppnås genom olika typer av digitala hjälpmedel, aktiv användning av tillgänglig informations- och kommunikationsteknik (IKT) och/eller möjlighet att få information på teckenspråk. Relevant information ska finnas på 1177 Vårdguiden och inte minst i Region Stockholms app Alltid öppet ska möjligheterna för fler att använda den öka. Därför måste Region Stockholm vinnlägga sig om att utveckla digitala informationstjänster, erbjuda ledsagning och liknande, samt ha genomtänkte skyltprogram för god tillgänlighet i våra offentliga miljöer.

Liberalerna

Liberalerna verkar också för att bredda och säkra finansieringen av den regionala tolktjänsten så tjänsten kan användas i olika situationer.

Liberalernas förslag

- Inför krav konsekvensanalyser för ett hållbart samhälle som inkluderar. funktionshinderperspektiv vid beslutsprocesser i regionens nämnder och förvaltningar.
- Återupprätta rätten till personlig assistans (LSS). Det är ett statligt ansvar, men betydelsen av detta måste betonas.
- Lättillgänglig och relevant information ska finnas både analogt och digitalt genom 1177 och Alltid öppet.
- Säkra finansiering av den regionala tolktjänsten.

Tillgänglig och sammanhållen vård

All vård ska bedrivas utifrån ett patientperspektiv och präglas av valfrihet och hög tillgänglighet för alla.. Kontaktvägarna till vården, såväl fysiska som digitala, måste därför vara lättillgängliga. Rätten till att förstå sin vårdplan är grundläggande för varje persons trygghet i samband med en god hälsa och välbefinnande. Bristande kommunikation leder ofta till frustration, oro och i värsta fall felaktiga diagnoser och felbehandlingar. Det är livsviktigt att sjukvården har ett bra bemötande för personer med funktionsnedsättning. Liberalerna verkar för att kompetensen inom vården ska öka för att säkerställa detta, bland annat genom att driva möjlighet till teckenspråkstolkning inom samtliga områden i sjukvården, utvecklingen av fler digitala tjänster och lösningar. Det är även avgörande att vårdens olika fysiska inrättningar är lättillgängliga. Utöver rymliga och framkomliga lokaler vill Liberalerna se att ledsagning erbjuds på samtliga sjukhus.

För att öka tillgängligheten ytterligare och säkerställa kvaliteten måste vården även bli mer sammanhållen kring patienten. Liberalerna har länge drivit på för att stärka primärvården och att alla invånare ska erbjudas en namngiven husläkare. För personer med varaktiga funktionsnedsättningar vill vi även se ett samordnat medicinskt omhändertagande där läkare, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter, psykologer och kuratorer samverkar för att ge en sömlös och god vård. Vi vet att personer med funktionsnedsättning ofta har många olika vårdkontakter, och till exempel i större utsträckning lider av psykisk ohälsa jämför med andra grupper, vilket är varför den bristande förmågan att hålla samman vården är särskilt kännbar för denna grupp. Genom ett samordnat omhändertagande av vuxna personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar kan insatser sättas in tidigare, vilket sparar både lidande och resurser.

Liberalerna

En väl utbyggd rehabilitering är en viktig satsning på människors hälsa. Liberalerna värnar om en stark vårdkedja som möjliggör att människor kommer tillbaka till jobb, studier och ett aktivt liv. Rehabilitering behövs både i slutenvård, som Danderyd sjukhus högspecialiserade rehabmedicin, och i öppenvård. Den ska vara tillgänglig för alla med behov i samband med en sjukdom eller skada, eller ett återkommande inslag i människors liv för den som har en funktionsnedsättning eller kronisk sjukdom. Liberalerna vill säkerställa en god tillgång till primärvårdsrehabilitering i hela länet.

Stockholm kommer att vara en av ett fåtal regioner med uppdrag inom nationellt högspecialiserad vård för barn och vuxna med förvärvade ryggmärgsskador. Genom ett unikt samspel i en vårdkedja mellan offentliga och privata vårdgivare som Karolinska universitetssjukhuset, Rehab station Stockholm/Spinalis, Stockholms sjukhem och Remeo kommer patienter från andra regioner att få högspecialiserad vård. Liberalerna vill stödja utvecklingen inom den högspecialiserade vården, och stärka samarbetet nationellt för flera patientgrupper med behov av högspecialiserad vård.

Habiliteringen fyller en central roll i många människors liv och bidrar till bättre förutsättningar för individer att forma ett liv med välbefinnande och frihet. För oss i Liberalerna är habiliteringsverksamheten viktigt och behöver få möjlighet att utvecklas. Liberalerna vill se en översyn av vårdvalet för intensivträning för personer med rörelsenedsättning. Det ska finnas olika vårdgivare och möjlighet att välja det alternativ som passar bäst, exempelvis konduktiv pedagogik.

Liberalernas förslag

- Stärkt kompetens för bättre bemötande av, och förståelse för, personer med funktionsnedsättning.
- Teckenspråkstolkning inom samtliga områden i sjukvården. Man ska inte vara beroende av anhöriga som tolkar.
- Ledsagning för synskadade på samtliga sjukhus i regionen.
- Bättre användning av digitala hjälpmedel inom vården.
- Samordna det medicinska omhändertagande av patienter med funktionsnedsättning.

Hjälpmedel ger trygghet och frihet

För många personer med funktionsnedsättning fyller hjälpmedel livsviktiga funktioner och/eller innebär en ökad livskvalitet. Därför måste moderna och funktionella hjälpmedel alltid finnas tillgängliga och valfrihet mellan olika hjälpmedel - analoga som digitala - vara en självklarhet. Att kunna vara aktiv på fritiden är en viktig del av att leva ett liv som alla andra, vilket också bidrar till att behålla hälsan. Liberalerna vill se en balans mellan

subventioner och egenavgifter, där evidens avgör vilka hjälpmedel som ska subventioneras. De senaste åren har det gjorts stora framsteg på hjälpmedelsområdet, inte minst när det kommer till mjukvaror för kalibrering av hjälpmedel, vilket har aktualiserat behovet av en översyn av de sammantagna hjälpmedelskostnaderna och tillgängligheten för att jämlikheten. Liberalerna verkar för att ansvaret för hjälpmedel samlas hos regionerna, att reglerna görs enhetliga i hela landet och att eventuella avgifter på hjälpmedel inte blir oskäliga.

Liberalernas förslag

- Förutsättningar för utveckling och användning av moderna hjälpmedel, exempelvis nya digitala hjälpmedel.
- Samlat ansvar för hjälpmedel hos regionerna och enhetliga regler för tillhandahållande i hela landet.

En modern färdtjänst

Möjligheten att smidigt förflytta sig är en förutsättning för personer med funktionsnedsättning att kunna leva ett gott liv med möjlighet till både arbete och fritid. I dagsläget utgör färdtjänsten därför ett viktigt inslag i vardagen för många personer med funktionsnedsättning. Däremot är dagens resetilldelning väldigt begränsande. I dag är det arbetsgivaren som bekostar färdtjänstresor under arbetstid och man måste ansöka om viaresor för att exempelvis kunna lämna och plocka upp barn i skolan. Sammantaget är det svårt för personer med funktionsnedsättning i behov av färdtjänst att få ihop ett fungerande arbetsliv. För resor till fritids-, motions- och rekreationsaktiviteter med mera, måste personer med funktionsnedsättning använda sina begränsade fritidsresor.

Liberalerna menar att dagens system är ohållbart. Att ha möjlighet att resa både för arbete och fritid ger en otrolig frihet och värdighet. Vi vill därför se betydligt friare resetilldelning, helst helt fri. Därför verkar vi för en översyn av resetilldelningen. Liberalerna vill även se att sjuk- och färdtjänstresor kopplas ihop så ansvaret samlas och det blir enklare för individen med enklare redovisningskrav.

Liberalernas förslag

- Ihopkopplade sjukvårds- och färdtjänstresor.
- Generösare resetilldelning och resor efter behov.
- Lättade redovisningskrav och minskad byråkrati.

Liberalerna

En mer tillgänglig kultur

Alla ska kunna engagera sig i kulturlivet, civilsamhället och andra allmänna sammankomster utan hinder; scenkonst, filmer, konst och andra former av kultur skapar mötesplatser, tid för eftertanke och inspiration och utgör ett fundament för vår demokrati och dess utveckling. Men tyvärr är dagens utbud av kultur anpassad och/eller tillgänglig för personer med funktionsnedsättning väldigt tunt. För att utveckla och förbättra möjligheten till full delaktighet i kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning vill Liberalerna bland annat ta hjälp av digital teknik genom till exempel digitala rundvandringar i kulturmiljöer med teckenspråkstolk. Vidare vill Liberalerna fortsätta satsa på folkbildningen genom stärkta kurser i svenskt teckenspråk, tolkkurser och annan viktig folkbildningsverksamhet. Även mobilitetsstödet behöver stärkas för att göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att studera. Liberalerna har varit pådrivande i att regionens nyligen framtagna kulturstrategi ger tillgänglighetsperspektivet ett nytt fokus inom kulturen.

Liberalernas förslag

- Fler satsningar för att inkludera personer med funktionsnedsättning i kulturlivet
- Större användning av digital teknik inom kulturen.
- Stärkta kurser i svenskt teckenspråk och tolkkurser.
- Stärkt mobilitetsstöd.

Liberalerna